

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

3. Minor primi & præcipui syllogismi & superioris demonstrationis,
Paragraphi, & subsectionis præcedentis probatur.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

fit uantur per intellectiōem, & volitionem, & idem est de potentia materiæ respectu formæ, quis enim rationalis potest dicere, quod ex eo quod videatur paries actus desinat esse visibilis, & destruat visibilitas in illo; nam aptitudo, & capacitas disponens ad actum connotat actum tanquam finem suæ connotationis; unde forma substantialis est finis potentiae materiæ, & intellectio est finis potentiae intellectus; ac proinde talis potentia, seu capacitas disponens ad actum connotat talem actum per connotationem connectionis, ac proinde per connotationem, tum quæ inducat consequentiam affirmativam, tum quæ possit inducere unionem inter talem potentiam conducentem ad actum, & actum ipsum: ergo non potest destrui talis capacitas, seu aptitudo positiva, per talem actum: sed possibilitas est id per quod creatura redditur formaliter apta, & capax existentiae: ergo possibilitas est aptitudo, & capacitas ad existentiam: ergo respicit existentiam ut terminum connexionis, quæ inducat possibilem consequentiam affirmativam, & unionem inter ipsam, & existentiam: ergo tantum abest quod destruat talis aptitudo, & capacitas per adventum existentiae, quin potius perficiatur per illum. Ex quo evidenter sequitur talem aptitudinem non esse contradictorium existentiae, quia vnum contradictorium propter summam repugnantiam cum alio, nec potest disponere ad illud, nec potest perfici per illud, & tandem necessario per ipsum destruitur.

36 Nullus enim cordatus potest dicere quod albedo ut octo reddat aptum subiectum, & disponat formalissime ipsum ad nigredinem ut octo, & calor summus ad frigiditatem summam, peccatum ad gratiam, cæcitas ad visum, & hoc ita, ut si nondaretur vnum ex illis oppositis non posset subiectum recipere aliud, alias Adam nunquam vidisset, quia non præcessit in illo cæcitas, nec vixisset, quia antea non fuerat mortuus, neque nix esset alba, quia ante non habuit nigredinem disponentem ad albedinem, quæ omnia sunt summa absurda contra lumen naturæ, & ratio evidens est, quia ubi datur oppositio non datur principium disponendi ad alterum oppositum: sed potius datur principium destruendi sibi oppositum, & quantum est ex se removendi dispositionem conducentem ad oppositum, quis enim dubitet subiectum tunc esse minus aptum ad videndum, ac quando habet cæcitatem, & tunc esse minus aptum ad frigiditatem ut octo, ac quando est calidum ut octo, sicut tunc esse impeditum ad gratiam, & ineptum ad illam quantum est ex vi peccati, ac quando habet ipsum, imbuaturque, & afficitur eiusdem sceleris macula? sed possibilitas est sola, & adæquata ratio, quæ disponit amplius, quæ formaliter reddit creaturam aptam ad existendum, nam antequam creatura existat, v. g. ab æterno, loquamur de Gabriele Angelo, nihil datur ex parte Gabrielis, nisi non repugnantia ut fiat a Deo, seu possibilitas, ut existat, quæ non repugnantia non est immediata negatio repugnantiae, neque primaria negatio illius ex vi cuius, sive sit positiva, sive negativa, & c. est capax Gabriel Angelus, & est aptus ut producat a Deo, & ut creetur ab ipso, quia sicut omnipotentia divina est virtus, quæ potest producere, & creare quicquid non repugnat, & implicat contradictionem, ita ut

nihil amplius ex parte divina omnipotentiae requiratur, sic similiter illa creatura erit creabilis, & producibilis a Deo, quæ est possibilis, (sive positive, sive negative, ut abstrahamus ab opinionibus, de quibus infra latissime agendum) & ratione talis possibilitatis non implicat contradictionem produci, & non dicit repugnantiam ad existendum: ergo solum adæquate totaliter ex vi possibilitatis, ante quam creatura existat, est apta ad existendum, & est capax ut producat a Deo formalissime.

Quod amplius sic demonstro, ideo enim chimæra, & non propter aliam rationem est impossibilis, & est improducibilis a Deo, quia non habet possibilitatem, & est privata ut ita dicam possibilitate seu aptitudine ad existendum, ut docuit expresse Aristoteles lib. 9. metaph. cap. 3. ibi: Id impossibile est, quod potentia privatum est, sic ille: ergo contra, illud erit creabile, & producibile a Deo, seu aptum produci ab ipso, quod habuerit possibilitatem, quia sicut negatio possibilitatis est causa negationis productibilitatis in chimæra, ita affirmatio possibilitatis in Angelo est causa affirmationis productibilitatis, & factibilitatis in Angelo, ac proinde aptitudinis ad existendum in ipso, ut patet ex illo axioma, sicut negatio est causa negationis, ita affirmatio est causa affirmationis; nam hæc omnia sinonima sunt creatura possibilis, creatura apta ad existendum, creatura capax, & apta ut producat a Deo, creatura, quæ non implicat neque repugnat produci a Deo; nam si ab adversariis interroges, quid significet hoc nomen concretum: sine dubio respondebunt idem significat possibile, quod potens existere, & si est possibile creatum idem significat ac potens existere per productionem divinam.

Sed Angelus ex vi possibilitatis ab æterno est possibilis: ergo ex vi possibilitatis ab æterno est aptus ad existendum: ergo possibilitas est aptitudo ad existendum: ergo possibilitas connectitur cum existentia, & petit unionem cum illa, & non solum non destruitur per adventum illius: sed potius perficitur per existentiam, ac per consequens evidenter sequitur non esse contradictorium existentiae, quia vnum contradictorium necessario destruitur per adventum alterius: sed negatio existentiae est contradictorium illius: ergo non est aptitudo, capacitas, & potentia passiva ad existentiam: ergo non est possibilitas ut existat: ergo falsissime asserunt adversarij, dum negationem existentiae appellant, & vocant possibilitatem transivam existentiae; nam sicut aptitudo ut lux videatur, vocatur visibilitas, ita similiter contradictorium lucis, seu negatio primæ eiusdem non potest appellari cum veritate visibilitas transiviva.

SVBSECTIO III.

Minor primi, & præcipui syllogismi, & superioris demonstrationis, & c. sui sectionis præcedentis probatur.

Primo, ideo visibilitas, audibilitas, & in tua sententia factibilitas intransitiva non possunt esse contradictorium visionis, seu esse visus, auditionis, & esse auditus, ac tandem existentia, quia sunt rationes formales, sub quibus potentia visiva

visiva videt obiectum, & constituit ipsum in esse
visi, & potentia auditiva audit, ac tandem omni-
potentia Dei producit existentiam, & ipsa existen-
tia habet esse à Deo, imò sine dubio irridetur à
sapientibus qui assereret cognoscibilitatem, &
amabilitatem Divinam esse contradictorium amo-
ris divini, & intellectus Divinæ circa ipsum
Deum, ac proinde esse contradictorium Dei in-
tellecti, & amati à se ipso, cuius ratio non est alia,
quasi à posteriori, aut à priori immediate, nisi
quia amabilitas & intelligibilitas divina sunt ra-
tiones formales sub quibus Deus se intelligit, &
amat, & est amatus, & dilectus à se ipso: sed nega-
tio existentiae est contradictorium immediatum
existentiae: ergo negatio existentiae non potest
esse ratio formalis, sub qua omnipotentia tribuit
esse existentiae, & reddit creaturam existentem: sed
ut subsecutione superiori late demonstravimus, possi-
bilitas creaturae est ratio formalis sub qua omni-
potentia tribuit existentiam creaturae, & accipit
esse, & existere à Deo ipsa creatura: ergo possibi-
litas creaturae non potest esse negatio, seu contra-
dictorium existentiae, & contra, negatio existen-
tiae non potest esse ratio formalis sub qua omni-
potentia, & ratio formalis ex parte creaturae, qua-
re omnipotentia tribuit existentiam ipsi crea-
turae.

Ratio à priori non immediate, sed radicaliter
est, quia vnum contradictorium, v.g. negativum
est ratio ex se maxime destructiva, & ablativa
esse alterius contradictorii, imò est formalissime
ipsum non esse alterius, sed quod est maxime de-
structivum, & ablativum alicuius, & est non esse
formalissimum illius non potest esse simul indu-
ctivum, seu conductivum, aut dispositivum, ad hoc
ut alterum contradictorium habeat esse, nec po-
test esse ratio formalis dandi esse alteri contra-
dictorio: ergo vnum contradictorium, v.g. negati-
vum non potest esse ratio formalis sub qua con-
tradictorium illius habeat esse à potentia pro-
ductiva illius, neque potest esse ratio sub qua ta-
lis potentia tribuit esse, vel ratio quare talis vir-
tus constituit contradictorium in ratione habenti-
tis esse. Hæc consequentia est evidens, quia vnum
contradictorium, ut patet ex maiori, & minori,
non potest esse simul destructivum esse, & indu-
ctivum ad esse sui contradictorii, nec potest si-
mul esse remotivum, & ablativum esse, & simul
dispositivum, & preparativum ad ipsum esse si-
cut v.g. impossibile est quod simul removeat esse,
& simul det esse, quia sicut vnum contradicto-
rium non potest dari, quin destruat alterum,
ita non potest dari ad vnum contradictorium
quin removeantur dispositiones ad alterum con-
tradictorium, & sic nullo modo potest vnum
contradictorium disponere ad aliud, nec prepara-
re ad illud, aut quantum est ex se reddere aptum
subiectum ad illud, sed potius reddit subiectum
impeditum, & ineptum ad tale contradictorium:
sed ratio formalis sub qua vnum contradicto-
rium accipit esse à potentia productiva illius est
tota, & adæquata ratio inductiva preparativa, &
conductiva, & ut ita loquar ultimo dispositiva,
& per quam adæquate totaliter tale contradicto-
rium ex parte sua est capax ut habeat esse à tali
potentia, ut subsecutione superiori vidimus, &
exemplis clarissimis illustravimus: ergo vnum
contradictorium non potest esse ratio formalis
sub qua alterum contradictorium recipit esse à
sua potentia; sed negatio existentiae est contradi-
ctoria.

R. P. Ideph. de Penafiel, Theol. Schol. Tom. I.

torum existentiae: ergo negatio existentiae non
potest esse ratio formalis sub qua omnipotentia
tribuit esse existentiae, & existentia habet esse ab
omnipotentia.

Quod autem idem ipsum non possit simul esse
destructivum alicuius ablativum esse ab illo ma-
xime, & immediate oppositum illi, & pariter
conductivum, inductivum, preparativum, ultimo
dispositivum ad esse eiusdem; ac tandem tota ra-
tio adæquata, & sola quare contradictorium ha-
beat esse, patet manifeste ex ipsis experimentijs,
quis enim potest dicere calorem, qui disponit ad
ignem esse simul contradictorium ignis, & orga-
nisationem perfectam, quæ conducit ad vitam
esse simul contradictorium vitæ? certe nullus,
quia iam realiter idem secum pugnaret, & natura
sibi ipsi contradiceret, quis enim ignoret dati-
vum, & inductivum ad esse, & destructivum si-
mul eiusdem esse; & quod ratio formalis non ef-
fendi aliquid, & ratio formalis effendi illud ipsum
non pugnent maxime inter se? nam adeo evidens
est oppositio, ut etiam secutientes eam videant:
ergo idem non potest esse simul destructivum ef-
fendi, & dispositivum ad idem esse, & ratio forma-
lis effendi, & simul ratio formalis non effendi.

Tum sic, ratio formalis sub qua existentia pro-
ducitur à Deo est ratio formalis effendi existentia,
quia ex vi illius, & ratione eiusdem, & propter
ipsam accipit existentia esse ab omnipotentia
Divina, & solum propter carentiam illius chi-
mera non potest habere esse à Deo; sed negatio
existentiae est ratio formalis non effendi existen-
tia, seu non est ratio formalis effendi ipsa: ergo
negatio existentiae non potest esse ratio formalis
sub qua ipsa existentia producitur à Deo in esse
habet esse à Deo, & Deus illi tribuit esse, nam sicut
nullo alio modo potest omnipotentia formaliter
destruere negationem existentiae nisi ipsa formali
existentia, ita existentia non potest alio modo de-
strui formaliter, nisi negatione existentiae, & sicut
nullo modo potest dici negationem existentiae
esse ipsum esse existentiae, nec dare esse existentiae,
alias esset & non esset, daret & non daret simul
esse existentiae, ita similiter non potest dici nega-
tionem existentiae eo quod sit maxime destructi-
va existentiae, quia est maxime opposita illi, ac
proinde ex sua natura preparativa ruinae illius
esse simul conductivam, preparativam, & dispo-
sitivam ad esse talis existentiae: ergo negatio exi-
stentiae non est ratio formalis sub qua Deus tri-
buit existentiae suum esse, seu obiectum motivum
omnipotentiae attribuendum esse ipsi existentiae,
v.g. nullus potest dicere peccatum mortale esse
rationem formalem motivam sub qua Deus ius-
tificat peccatorem, & tribuit illi gratiam sancti-
ficantem, quia qui talia diceret perperam, & pe-
riculose in fide catholica loqueretur, & ratio ma-
nifesta est, quia peccatum ratione suae malitiae, &
propter oppositionem maximam quam habet
cum gratia quantum est ex se, est destructivum
gratiae, & impeditivum, ut gratia habeat esse in ani-
ma iusti, quapropter in conversione Divi Pauli,
& in iustificatione ipsius maxime enituit, splen-
dit, aut floruit divinae bonitatis, & misericordiae,
claritatis radiantis splendor, quia quando Divus
Paulus maxime incapax, maxime ineptus, maxi-
me indispositus, & impeditus ad iustificationem
voluit maximum ac pretiosum iustificationis do-
num illi tribuere, quæ maior indignitas, ineptita-
do, impedimentum, & indispositio solum erat
existentiae.

Ggg 2 existentia

existentia sceleris, & peccati mortalis in Paulo, & odium magnum, quod contra Christum, & legem divinam habebat; unde tanquam mentis inops iure quidem optimo reputaretur à cordatis, qui diceret ratione peccati mortalis esse peccatorem dispositum, & præparatum ad gloriam, & ad gratiam, quia hæreticam propositionem diceret, & tota ratio est, quia peccatum ex eo quod habeat oppositionem moralem cum gratia quantum est de se est destructivum gratiæ.

- 43 Sed negatio existentia eo quod sit contradictorium immediatum existentia magis opponitur illi quam peccatum gratiæ: ergo iure optimo irridendus est, qui assenserit negationem existentia esse præparationem ad existentiam seu esse capacitatem, & aptitudinem totalem ex parte ipsius existentia ut habeat esse: sed ratio formalis sub qua existentia habet esse à Deo, & omnipotentia Divina tribuit ipsi existentia esse est tota, & adæquata aptitudo, capacitas, & potentia logica, ratione cuius existentia est capax, & apta ad essendum: ergo similiter illudendus est ille, & deridendus, qui assenserit negationem existentia esse rationem formalem sub qua existentia accipit esse à Deo, & Deus tribuit esse existentia.

SVBSECTIO IV.

Secundum argumentum principale ponitur.

- 44 **Q**uia hoc est vnum concretum Petrus possibilis, seu essentia possibilis Petri: atqui impossibile est, ut formalitas alicuius concreti resultantis ex tali formalitate, & ex materiali ipsius sit contradictorium talis materialis concreti, quod denominatur à formali illius: ergo impossibile est quod possibilitas quæ est formale illius concreti existentia possibilis, aut possibilis essentia sit contradictorium existentia & essentia, quæ est materiale talis concreti: sed negatio existentia, & essentia est contradictorium illius: ergo negatio existentia non potest esse possibilitas formaliter constitutiva existentia, & essentia in esse possibilis.
- 45 Quod autem existentia sit materiale illius concreti possibilis patet evidenter, quia illud est materiale illius concreti quod recipit effectum formalem à formalitate illius, ac tandem quod denominatur à tali formalitate, ut videre est in pariete, qui denominatur albus in hoc concreto albo ab albedine, sed existentia denominatur possibilis à possibilitate quæ est formale concreti possibilis: ergo existentia est materiale illius concreti. Minor illa sic patet. Primo, quia id recipit denominationem possibilis, quod potest à Deo produci, & quod potest existere; imo esse possibile nihil est aliud quam ipsum posse existere: sed entitas positiva, & realis Petri, v.g. quæ postea existit, est quæ potuit à Deo produci, & illa sola est quæ potest à parte rei existere: ergo illa est, quæ denominatur possibilis: ergo possibile in recto, seu subiectum possibilitatis est ipsum ens verum, & reale, quod postea existet, aut existeret si produceretur.
- 46 Dices: illud ens nihil est modo: ergo non potest denominari modo possibile concedo antecedens, & nego consequentiam, quia aliqua sunt denominationes, quæ non requirunt actualem existentiam obiecti supra quod cadunt, ut in hac

denominatione cogniti: idem enim Petrus, qui heri existit, hodie dicitur cognitus, & præteritus; & Petrus ipse hodie non existens, significatur in recto in his concretis; item Antichristus dicitur hodie futurus, & ipse qui modo non existit est subiectum denominationis huius futuri: ergo bene etiam poterit, & modo, & ab æterno denominari possibile ipsum ens positivum, quod existeret si produceretur, licet nec ab æterno, nec modo existat. Ratio est quia quando dicimus id quod denominatur possibile esse ipsam entitatem positivam rei, & eandem, quæ existeret, nihil aliud contendimus, quam id quod in recto intelligimus, & significamus nomine possibilis esse ipsam entitatem positivam, quæ existeret, ut autem aliquid cognoscatur, seu significetur per conceptum non requiritur ut existat, ut paulo ante dixi, & per se patet ex cognitionibus, quas de rebus non existentibus habemus, & quibus ipse res positiva non existentes correspondent: ergo similiter poterit bene esse concretum, seu materiale possibile ipsum ens positivum, quod existeret licet modo non existat.

Secundo probatur, quia ens possibile potest ⁴⁷ prædicare de existenti, & è contrario, ut hic Petrus existens est qui fuit possibilis: sed si non esset idem materiale possibilis cum ipsa re positiva actu existente, non possent invicem prædicari: ergo idem est rectum vnius, & alterius. Respondetis, ut possint invicem prædicari non requiri esse positive idem, sed sufficere esse negative idem, id est, non esse duo positiva distincta. Sed contra, homo, & non ens sunt indistincti in hoc sensu, id est non sunt duæ entitates positive distinctæ, & tamen non possunt invicem prædicari: ergo nec possibile posset de actuali affirmari præcise, quia realiter essent indistincti negative. Ratio à priori, quia pet *re est* non solum negatur distinctio realis, sed affirmatur identitas realis, quæ non potest esse inter extremum reale, & negativum.

Minor primi, & præcipui syllogismi sic demonstratur, quia materiale, & formale alicuius concreti debent vniri inter se, saltem per connotationem connexionis: sed ea quæ vniuntur ad constituendum vnum totum nullo modo dicunt oppositionem contradictoriam inter se, quæ est maxima omnium oppositionum: ergo formale concreti quod vniuntur materiali concreti non potest esse contradictorium talis materialis. Minor sic probatur, quia ea quæ dicunt oppositionem contradictoriam se destrunt ad invicem ratione maximæ oppositionis & repugnantia: sed ea quæ se destrunt immediate nullo modo possunt inter se vniri: ergo ea, quæ inter se vniuntur ad constitutionem vnius concreti, non possunt dicere inter se oppositionem contradictoriam.

Vergetur, quia formale alicuius concreti ita ⁴⁸ vniuntur cum materiali eiusdem concreti, ut formale tribuat effectum formalem tali materiali, cui vniuntur: sed vnum contradictorium non potest ita vniri alteri ut tribuat illi suum effectum formalem primarium, ut videre est in non Deo, seu in negatione primaria Dei quæ non potest vniri Deo, ita ut ipsi Deo tribuat effectum proprium formale, alias Deum faceret non Deum, ac proinde destrueret Deum; unde quia in homine datur negatio Dei, quæ est contradictorium Dei, & ipsa negatio Dei tribuit effectum formalem primum proprium homini constituit hominem in ⁴⁹ esse